

Sygn. akt IV CSK 484/15

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 stycznia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Kozłowska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Irena Gromska-Szuster

SSN Wojciech Katner

Protokolant Bogumiła Gruszka

w sprawie z powództwa Stowarzyszenia [...] przeciwko Telewizji [...] o zaniechanie i zapłatę,
po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Cywilnej
w dniu 20 stycznia 2016 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 23 kwietnia 2014 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania pozostawiając temu
Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 6 lipca 2012 r. Sąd Okręgowy w L. zakazał pozwanej Telewizji dokonywania reemisji w sieci telewizji kablowej utworów audiowizualnych nadawanych w programach telewizyjnych, do czasu zawarcia z powodem - Stowarzyszeniem [...] - umowy licencyjnej na podstawie art. 21¹ ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U. z 2006 r., Nr 90, poz.631 ze zm., dalej jako u.p.a.p.p.) i zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 58.084,47 zł z ustawowymi odsetkami w wysokości 13 % od 19 września 2011 r., opłatę stosunkową uznał za ostateczną i orzekł o kosztach procesu należnych powodowi. W motywach rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy ustalił, że powód jest organizacją zbiorowego zarządzania w zakresie praw autorskich do utworów audiowizualnych oraz praw pokrewnych przysługujących twórcom filmowym oraz innym podmiotom, których działalność jest związana z twórczością filmową. Jego zadaniem jest zbiorowe zarządzanie i ochrona powierzonych mu praw autorskich i pokrewnych oraz praw wynikających z ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, na polach eksploatacji wskazanych w decyzjach Ministra Kultury i Sztuki z dnia 29 maja 1995 r. i z dnia 28 lutego 2003 r., w tym na polu eksploatacji jakim jest reemisja. Pozwana jest operatorem telewizji kablowej dostarczającym sygnał telewizji na terenie Krasnegostawu.

Powód w dniu 1 października 2004 r. zawarł z Ogólnopolską Izbą Gospodarczą [...] (obecnie Polską Izbą [...], w skrócie PIKE), której członkiem jest pozwana, umowę - kontrakt generalny, na podstawie którego udzielił operatorom telewizji kablowej zrzeszonym w PIKE zgody na korzystanie z praw autorskich i praw pokrewnych objętych jego zarządem, w tym reemisję programów telewizyjnych. Pozwana przystąpiła do tego kontraktu w dniu 18 listopada 2004 r. i potwierdziła wynikające z niego zobowiązanie uiszczenia opłaty miesięcznej w wysokości 2,8 % wpływów rzeczywistych netto z tytułu świadczenia usługi reemisji programów telewizyjnych. Kontrakt generalny został wypowiedziany przez PIKE w dniu 27 stycznia 2009 r., w związku z czym umowa łącząca strony została rozwiązana, co nastąpiło z dniem 30 kwietnia 2009 r. Negocjacje zmierzające do zawarcia nowego kontraktu generalnego doprowadziły do zawarcia przez powoda i PIKE w dniu 8 maja 2009 r. porozumienia tymczasowego, w którym stawkę odpłatności za reemisję ustalono zaliczkowo na 1,4 % wpływów operatora.

Pozwana do tego porozumienia przystąpiła w dniu 11 maja 2009 r. Mimo prowadzenia w dalszym ciągu negocjacji, nie osiągnięto porozumienia w zakresie wysokości stawki; PIKE za właściwą uważało stawkę 1,6 % wpływów operatora, powód – stawkę 2,2,% tych wpływów. Moc wiążąca porozumienia tymczasowego wygasła z dniem 31 lipca 2009 r. Pozwana, mimo braku zgody powoda, nadal prowadziła działalność operatora telewizji kablowej i dokonywała wpłat na rachunek powoda w wysokości 1,6 % swoich wpływów.

Żądanie zgłoszone przez powoda obejmuje okres od 1 sierpnia 2009 r. do 31 marca 2011 r., kiedy to stron nie łączyła umowa, o jakiej stanowi art. 21¹ u.p.a.p.p. Dokonywanie w sieci kablowej reemisji utworów audiowizualnych bez umowy licencyjnej stanowiło naruszenie praw autorskich. W tej sytuacji, w ocenie Sądu, powodowi przysługiwały roszczenia przewidziane w art. 79 ust. 1 pkt 1 u.p.a.p.p. – o zaniechanie naruszeń i w ust.1 pkt 3 lit.b) tego artykułu – o naprawienie wyrządzonej szkody i zasądzenie odszkodowania, w tym wypadku odpowiadającego trzykrotności stosowanego wynagrodzenia, ponieważ naruszenie było zawinione, pozwana miała bowiem świadomość obowiązku zawarcia z powodem umowy. Stosowne wynagrodzenie, wobec braku tabel wynagrodzeń zatwierdzonych przez Komisję Prawa Autorskiego, Sąd, z powołaniem się na treść art. 106 u.p.a.p.p. określił na 2,2 % wpływów operatora wskazując, że ta stawka obowiązuje we wszystkich umowach jakie powód zawarł z operatorami sieci kablowych. Nie dopatrzył się też Sąd w żądaniu powoda naruszenia art. 5 k.c.

Apelacja pozwanego została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 23 kwietnia 2014 r. Sąd ten, po uzupełnieniu postępowania dowodowego, podzielił ustalenia faktyczne i ocenę prawną dokonaną przez Sąd pierwszej instancji, nie znalazł też podstaw, podobnie jak i Sąd pierwszej instancji, do przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego dla ustalenia wysokości „stosownego wynagrodzenia”, poprzestając na własnym wnioskowaniu.

W skardze kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego, opartej na obu podstawach z art. 398³ § 1 k.p.c. pozwana, w ramach podstawy naruszenia prawa materialnego zarzuciła naruszenie art. 104 ust. 1 w związku z art. 21¹ w związku z art. 79 ust.1 pkt 1 i art. 79 ust.1 pkt 3 lit. b) u.p.a.p.p. przez przyjęcie, że brak

zgody stron co do wysokości wynagrodzenia, bez zbadania dodatkowych okoliczności, uzasadnia przyjęcie naruszenia autorskich praw majątkowych skutkujące powstaniem roszczeń o zaniechanie naruszeń i zapłatę trzykrotności stosownego wynagrodzenia i brak rozważenia okoliczności umożliwiających rozstrzygnięcie konfliktu dóbr między ochroną autorskich praw majątkowych powoda a interesami skarżącej (test proporcjonalności), w sytuacji gdy prawidłowe zastosowanie tego testu prowadzi do wniosku, że oba dochodzone przez powoda roszczenia są bezzasadne. Następnie skarżąca zarzuciła naruszenie art. 79 ust.1 pkt 3 lit. b) w związku z art. 21¹ w związku z art. 106 ust. 2 u.p.a.p.p. w związku z art. 12 Dyrektywy Rady Wspólnot Europejskich Nr 93/83/EWG z dnia 27 września 1993 r. w sprawie koordynacji niektórych zasad dotyczących prawa autorskiego oraz praw pokrewnych stosowanych w odniesieniu do przekazu satelitarnego oraz retransmisji drogą kablową (dalej jako Dyrektywa 93/83) przez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że powodowi przysługiwało roszczenie o zapłatę trzykrotności stosowanego wynagrodzenia. Ponadto skarżąca, w razie niepodzielania zarzutów wyżej przytoczonych, zarzuciła naruszenie art. 79 ust. 1 pkt 1 i 3 lit. b) w związku z art. 21¹ w związku z art. 106 ust. 2 w związku z art. 110 u.p.a.p.p. w związku z art. 12 Dyrektywy 93/83 w związku z art. 5 k.c. przez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że art. 5 k.c. nie może mieć zastosowania. Skarżąca zarzuciła również naruszenie art. 110 i art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b) u.p.a.p.p. przez przyjęcie, że nie jest istotne, który z tych przepisów ma w sprawie zastosowanie dla ustalania wysokości stosownego wynagrodzenia.

W ramach podstawy naruszenia przepisów postępowania w sposób mogący mieć istotny wpływ na wynik sprawy, skarżąca zarzuciła naruszenie art. 217 i art. 227 w związku z art. 391 i art. 278 § 1 k.p.c. oraz naruszenie art. 322 w związku z art. 391 k.p.c.

We wnioskach kasacyjnych skarżąca domagała się uchylecia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania ewentualnie Sądowi pierwszej instancji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 21¹ ust. 1 u.p.a.p.p. eksploatawanie utworu przez operatorów sieci kablowych drogą reemitowania programu organizacji radiowej lub telewizyjnej może być dokonywane wyłącznie na podstawie umowy zawartej z właściwą organizacją zbiorowego zarządzania prawami autorskimi. Jeżeli dochodzi do reemisji bez zawartej z o.z.z. umowy (licencji), oznacza to naruszenie bezwzględnie obowiązujących autorskich praw majątkowych twórcy wynikających z art. 17 u.p.a.p.p., w tym wypadku prawa wyłącznego korzystania z utworu. W takiej sytuacji powstaje roszczenie z art. 79 ust. 1 pkt 1 u.p.a.p.p. Rozważyć jednak należy, czy obowiązek udzielenia w takich sytuacjach ochrony prawom podmiotowym bezwzględny, może doznać wyłączenia. Skarżący w skardze kasacyjnej, nie kwestionując faktu, że dokonuje emisji bez zezwolenia powoda, powołał się na zasadę proporcjonalności, a także na potrzebę stosowania art. 5 k.c. Zasada proporcjonalności oznacza obowiązek ograniczania w najmniejszym możliwym stopniu sfery prawnej drugiej strony stosunku prawnego przy wykonywaniu przysługującego komuś prawa albo uprawnienia. Szczególna użyteczność proporcjonalności przejawia się w prawie publicznym, gdzie ma zapobiegać nierozsądnemu, niecelowemu korzystaniu przez władzę publiczną z kompetencji do regulowania sytuacji prawnej podporządkowanych jednostek, a w konsekwencji przyznawać pierwszeństwo środkom wystarczającym z punktu widzenia władzy, a dla interesów jednostki jak najmniej dolegliwym. Należy w związku z tym podkreślić, że chociaż w najszerszym zakresie zasada proporcjonalności odnosi się do działalności prawotwórczej państwa, czego dowodzi art. 31 ust. 3 Konstytucji, to jednak jest oczywiste, że oprócz sfery legislacji proporcjonalność obejmuje także sferę stosowania prawa, m.in. przez sądy. Proporcjonalność stanowi dla sądów upoważnienie do dokonywania kontroli aktów władzy ustawodawczej oraz wykonawczej. Tak zwany test proporcjonalności zakłada potrzebę uwzględnienia trzech czynników: przydatności zastosowanego środka, czyli oceny, czy jest on w stanie doprowadzić do realizacji zakładanego celu, jego konieczności, czyli oceny, czy ten sam cel mógłby być zrealizowany w inny, mniej inwazyjny sposób, oraz proporcjonalności sensu stricto, a więc oceny, czy zachowana jest proporcja między pozytywnym efektem zastosowanego środka a ciężarem dla dotkniętego nim podmiotu. Analizując, czy w świetle obowiązującej

regulacji test proporcjonalności sprawdza się, przypomnieć trzeba, że zgodnie z przepisami ustawy, po pierwsze, obowiązkowi operatora kablowego uzyskania licencji na reemitowanie programów odpowiada przewidziany w art. 106 ust. 2 u.p.a.p.p., obowiązek organizacji zbiorowego zarządzania udzielenia zgody na korzystanie z utworów (udzielania licencji) w granicach wykonywanego zarządu. Do odmowy zawarcia umowy może dojść jedynie z ważnych powodów.

Po drugie, uwzględnić należy, że powód nie ma zatwierdzonych tabel wynagrodzeń, po trzecie, pozwana dokonywała comiesięcznych zestawień liczby swoich klientów koniecznych do ustalenia wysokości wynagrodzenia przekazując je powodowi, po czwarte, jedyną przyczyną, dla której strony nie zawarły umowy jest, jak wynika z ustaleń sądów, spór o wysokość wynagrodzenia. Wreszcie dostrzec należy, że w obowiązującym stanie prawnym nie ma mechanizmu służącego rozwiązaniu tego konfliktu. W poprzednim stanie prawnym sąd był upoważniony do ukształtowania treści stosunku prawnego wiążącego strony, a to zgodnie z art. 108 ust. 7 (w związku z ust. 5 tego artykułu i art. 21¹ ust. 2) wyrażającym normę prawa materialnego, zgodnie z którą sąd - w sytuacji przewidzianej tym przepisem - był uprawniony do rozstrzygania sporów pomiędzy operatorami sieci kablowych i właściwymi organizacjami zbiorowego zarządzania prawami autorskimi w przedmiocie treści umowy dotyczącej reemisji w sieciach kablowych utworów nadawanych w programach organizacji radiowych i telewizyjnych, a więc i określania wysokości wynagrodzenia. W stanie prawnym obowiązującym od 22 października 2010 r. (ustawa z dnia 8 lipca 2010 r. o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, Dz.U. z 2010 r., Nr 152, poz. 1016) spór o wysokość wynagrodzenia może być rozwiązany w drodze mediacji, jednakże w myśl art. 110¹⁸ u.p.a.p.p. mediacja jest dobrowolna i przepisy nie przewidują możliwości skierowania sporu na drogę sądową. Brak jest w ustawie przepisu zawierającego upoważnienie do sądowego ukształtowania stosunku prawnego w drodze powództwa; tymczasem wyrok uwzględniający takie powództwo prowadziłoby do wydania orzeczenia konstytutywnego ustanawiającego między stronami stosunek prawny oznaczonej treści.

W sytuacji zatem, gdy na reemitencie i organizacji zbiorowego zarządzania ciąży obowiązek kontraktowania a z drugiej strony brakuje uregulowań, które pozwoliłyby w razie sporu o wysokość wynagrodzenia skutecznie doprowadzić do zawarcia umowy i brak jest zatwierdzonych tabel wynagrodzeń, a o.z.z. ma monopol na rynku reemisji i może zmierzać do narzucania stawki nadmiernej, rzeczą sądu jest ocena, czy te wszystkie okoliczności uzasadniają orzeczenie zakazu reemisji. Przypomnieć należy, że obowiązkowi operatora sieci kablowej zawarcia umowy odpowiada taki obowiązek o.z.z., od spełnienia którego może się uchylić tylko z ważnych powodów. Ustawa nie wskazuje, co należy rozumieć przez ważne powody. W doktrynie wypowiedziano pogląd, który należy podzielić, że pojęcie to należy rozumieć wąsko, jako okoliczności, które mogłyby prowadzić do nienależytej ochrony interesów majątkowych twórców. Chodzi więc w szczególności o sytuacje, w których podmiot domagający się zawarcia umowy budzi wątpliwości co do swej wypłacalności lub kwestionuje zasadność zapłaty za korzystanie z praw autorskich lub też kwestionuje wysokość opłaty licencyjnej, w wypadku istnienia zatwierdzonych tabel. Sąd nie rozważył, czy spór o wysokość opłaty powodujący, że strony nie zawarły umowy był wystarczającą przyczyną uchylenia się powoda od zawarcia umowy. Jeżeli zaś poza tą okolicznością brak było innych, które spowodowały stan braku umowy, to stan bezprawności polegający na reemitowaniu programów bez umowy jest wynikiem naruszenia określonych ustawowo obowiązków, nie tylko przez pozwanego ale i przez powoda. Sąd powinien rozważyć, czy w takiej sytuacji nie ma ze strony powoda, realizującego roszczenie zakazowe, nadużycia prawa. Niewątpliwie, w takiej ocenie uwzględnienia wymaga również szczególny status prawny o.z.z. nadany przepisami ustawy. Nie można zgodzić się ze stanowiskiem Sądu Apelacyjnego, że okoliczności sprawy nakazują uwzględnić, iż twórca jest ogniwnem słabszym. Proces nie toczy się z powództwa twórcy, któremu zresztą w tym zakresie ustawowo odjęto legitymację czynną, ale z wyspecjalizowanym w zakresie ochrony praw twórców podmiotem, któremu nadto przypisuje się status przedsiębiorcy mającego pozycję dominującą na rynku udzielania licencji na korzystanie z utworów audiowizualnych. Ważenie interesów stron nie powinno pomijać obowiązków pozwanego wynikających z ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji

(tj. Dz.U. z 2015 r., poz.1531- art. 43 również w brzmieniu sprzed 10 sierpnia 2011 r.), jak i tego, że zakaz reemisji może prowadzić do zmuszenia reemitenta do zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej. Tak więc zasada proporcjonalności w sferze stosunków cywilnoprawnych skłania do takiej wykładni przepisów, które w ostatecznym kształcie mogą prowadzić do konkluzji, że stronie przysługuje roszczenie, jednakże jego realizacja nie zasługuje na aprobatę.

W odniesieniu do stanowiska skarżącego co do naruszenia art. 12 Dyrektywy Nr 93/83, nie jest to stanowisko trafne. Powołany przepis nakłada na Państwa Członkowskie obowiązek zapewnienia prawnych mechanizmów skutecznej mediacji, nie oddziałują natomiast w żaden sposób na stan reemisji bez umowy.

W odniesieniu do żądania powoda zapłaty trzykrotności tzw. stosownego wynagrodzenia, o którym stanowi art. 79 ust.1 pkt 3 lit. b) u.p.a.p.p., uwzględnic należy wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 czerwca 2015 r. SK 32/14 (Dz.U. z 2015 r., poz. 932), którym stwierdzono, że w zakresie, w jakim uprawniony, którego autorskie prawa majątkowe zostały naruszone, może żądać od osoby, która naruszyła te prawa, naprawienia wyrządzonej szkody poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej - w przypadku gdy naruszenie jest zawinione - trzykrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu, jest niezgodny z art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 31 ust. 3 w związku z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Orzeczona niezgodność tego przepisu z Konstytucją (ze skutkiem jego eliminacji z systemu prawnego od dnia wejścia w życie Konstytucji tj. od 17 października 1997 r. - por. m.in. uzasadnienia wyroków Sądu Najwyższego: z dnia 15 maja 2000 r. II CKN 293/00, OSNC z 2000 r., nr 11, poz.209; z dnia 9 października 2003 r. I CK 150/02, OSNC z 2004 r., nr 7-8, poz. 132; z dnia 8 grudnia 2004 r. I CK 303/04, nie publ.) uchyla potrzebę odnoszenia się przez Sąd Najwyższy to tych zarzutów skargi kasacyjnej, które dotyczą kwestii potrójnego tzw. stosownego wynagrodzenia.

Dodać trzeba, że po wyroku Trybunału Konstytucyjnego wątpliwości związane z implementacją art. 13 dyrektywy 2004/48/WE Parlamentu

Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie egzekwowania praw własności intelektualnej (Dz.Urz.UE.L 2004, nr 157.45) w zakresie przysługiwania uprawnionemu, w razie naruszenia autorskich praw majątkowych, roszczenia o zapłatę wielokrotności stosowanego wynagrodzenia, pozostały aktualne co do dwukrotności tego wynagrodzenia (art. 79 ust. pkt 3b) u.p.a.p.p.). Dał temu wyraz Sąd Najwyższy przedstawiając postanowieniem z dnia 15 maja 2015 r. V CSK 41/14 pytanie prejudycjalne do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Rozstrzygając zatem o odszkodowaniu w tej formie, Sąd powinien rozważyć, czy i w tym wypadku jest to odszkodowanie o charakterze karnym jak i rozważyć okoliczności, o których była mowa wyżej w związku z roszczeniem zakazowym, w aspekcie zasady proporcjonalności środków, a więc w istocie w aspekcie nadużycia prawa (por. też uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 2003 r. V CKN 411/01, OSNC z 2004 r., nr 9, poz.144).

Stosowne wynagrodzenie, o jakim stanowi art. 79 ust. 1 pkt 3b) u.p.a.p.p., biorąc pod uwagę, że jest dochodzone przez o.z.z. (i w okolicznościach sprawy wyłącznie przez o.z.z. może być dochodzone) winno być ustalone zgodnie ze wskazówkami zawartymi w art. 110 ustawy. Kryteria określone w tym przepisie mają co prawda istotne znaczenie w procedurze zatwierdzania tabel wynagrodzeń przez Komisję Prawa Autorskiego, jednak znajdują zastosowanie także w odniesieniu do sytuacji, w których sąd zasądza odszkodowanie za bezprawne korzystanie z utworów lub praw pokrewnych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 czerwca 2003 r. oraz wyrok z dnia 29 listopada 2006 r. II CSK 245/06 – nie publ.). Dodać jednak należy, że model kształtowania stawki wynagrodzeń jako procentu od uzyskiwanych wpływów został zaakceptowany przez TSUE (wyrok z dnia 11 grudnia 2008 r., w sprawie C-52/07, Kanal 5 Ltd i TV 4 AB).

Ponadto podzielić należy stanowisko skarżącego, że ustalenie wysokości stosownego wynagrodzenia wymagało wiadomości specjalnych, których mogła dostarczyć opinia biegłego. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego dowód z opinii biegłego z uwagi na składnik w postaci wiadomości specjalnych, jest dowodem tego rodzaju, że nie może być zastąpiony inną czynnością dowodową, np. przesłuchaniem świadka, ani też własnym wnioskowaniem sądu. Jeżeli więc zgodnie z art. 278 § 1 k.p.c. sąd może dojść do

wiadomości specjalnych wyłącznie poprzez skorzystanie z pomocy biegłego, to sąd oddalając taki wniosek dowodowy dopuszcza się naruszenia albo art. 278 § 1 k.p.c. albo, przy braku wniosku, nawet naruszenia art. 232 zdanie drugie k.p.c., jeżeli z urzędu nie przeprowadza dowodu z opinii biegłego, a dowód ten jest niezbędny dla miarodajnej oceny zasadności wytoczonego powództwa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 2006 r.). Taka zaś sytuacja miała miejsce w sprawie, skoro zgodnie z art. 110 u.p.a.p.p. wysokość wynagrodzeń dochodzonych w zakresie zbiorowego zarządzania przez organizacje zbiorowego zarządzania powinna uwzględniać wysokość wpływów osiągniętych z korzystania z utworów i artystycznych wykonań, a także charakter i zakres korzystania z tych utworów i wykonań artystycznych. Przed wyczerpaniem dostępnych środków dowodowych odwołanie się do art. 322 k.p.c. nie może być poczytane za prawidłowe.

Z przedstawionych przyczyn Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. i art. 98 § 2 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c. orzekł jak w sentencji.

kc